

دفترچه پاسخ‌های تشریحی آزمون آزمایشی شماره ۳ (دروس اختصاصی)

ویژه داوطلبان آزمون سراسری سال ۹۸
گروه آزمایشی علوم انسانی

پاسخ تشریحی درس‌های اختصاصی آزمون شماره ۳ (گروه آزمایشی علوم انسانی)

نظام جدید

داوطلب گرامی! جهت استفاده از خدمات اختصاصی خود مانند کارنامه‌ها، مشاوره‌های هوشمند آزمون‌ها، بانک سؤال، تست‌های طبقه‌بندی شده، تلویزیون اختصاصی گزینه دو (دارای فیلم‌های آموزشی و مشاوره‌ای) و ... با استفاده از شماره داوطلبی (به عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به عنوان رمز عبور) وارد وب سایت گزینه دو به آدرس gozine2.ir شوید.

99

ریاضیات

۱۰۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۵۶ ریاضی و آمار ۱

نکته: اگر دو زوج مرتب با هم برابر باشند، آنگاه مؤلفه‌های اول آن‌ها با هم و مؤلفه‌های دوم آن‌ها با هم برابر است و برعکس. با توجه به نکته بالا:

$$(2a + b, 0) = (1, \frac{a}{2} + \frac{b}{3}) \Rightarrow \begin{cases} 2a + b = 1 \\ \frac{a}{2} + \frac{b}{3} = 0 \end{cases} \xrightarrow{\times(-4)} \begin{cases} 2a + b = 1 \\ -2a - \frac{4b}{3} = 0 \end{cases} \xrightarrow{\text{دو معادله را جمع می‌کنیم}} -\frac{b}{3} = 1 \Rightarrow b = -3$$

۱۰۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۵۹ و ۶۱ ریاضی و آمار ۱

نکته: اگر رابطه بین x و y (یا x مستقل) به صورت زوج مرتبی نمایش دهیم، در صورتی تابع است که هیچ دو زوج مرتب متمایزی با مؤلفه‌های اول برابر در آن وجود نداشته باشد. به عبارت دیگر اگر مؤلفه اول آن‌ها برابر بود، مؤلفه دوم آن‌ها نیز با هم برابر باشد. با توجه به مجموعه داده شده دو زوج مرتب $(3, a^2 - 2)$ و $(3, 2)$ دارای مؤلفه اول یکسان هستند پس طبق نکته داریم:

$$2 = a^2 - 2 \Rightarrow a^2 = 4 \Rightarrow \begin{cases} a = 2 \\ a = -2 \end{cases}$$

اگر $a = 2$ باشد، مجموعه داده شده به صورت زیر تبدیل می‌شود که تابع نیست:

$$\{(3, 2), (2, 5), (2, 2)\}$$

اگر $a = -2$ باشد، مجموعه به صورت زیر تبدیل می‌شود که تابع است:

$$\{(3, 2), (2, 5), (-2, 2)\}$$

بنابراین گزینه ۱ پاسخ است.

۱۰۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۸۰ ریاضی و آمار ۱

نکته: در سهمی به معادله $y = ax^2 + bx + c$ نقطه‌ای به طول $x = -\frac{b}{2a}$ رأس سهمی است. خطی که از رأس سهمی به موازات محور عرض‌ها رسم می‌شود، محور تقارن سهمی است. با توجه به نکته، معادله محور تقارن به صورت زیر است:

$$y = -2x^2 + 4x - 1$$

$$x = \frac{-4}{2 \times (-2)} = \frac{-4}{-4} = 1$$

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۶۵ و ۶۸ ریاضی و آمار ۱

۱۰۴- پاسخ: گزینه ۲

$$(a+b)^3 = a^3 + 3a^2b + 3ab^2 + b^3$$

صورت مسئله را به بیان ریاضی تبدیل می‌کنیم. اگر عدد را x فرض کنیم، داریم:

$$f(x) = x^3 - 2$$

بنابراین:

$$f(1+\sqrt{2}) = (1+\sqrt{2})^3 - 2 = 1 + 3 \times 1 \times \sqrt{2} + 3 \times 1 \times 2 + \sqrt{2}^3 - 2 = 1 + 3\sqrt{2} + 6 + 2\sqrt{2} - 2 = 5 + 5\sqrt{2} = 5(1+\sqrt{2})$$

۱۰۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۷۶ ریاضی و آمار ۱

نکته: رابطه بین سود، درآمد و هزینه به صورت زیر است:

هزینه - درآمد = سود

این شرکت هر کالا را به قیمت ۹۰ تومان فروخته است، پس درآمد حاصل از فروش x کالا برابر $R(x) = 90x$ است. با داشتن توابع هزینه و درآمد، تابع سود را می نویسیم:

$$P(x) = R(x) - C(x) \Rightarrow P(x) = 90x - (12000 + 60x) \Rightarrow P(x) = 30x - 12000$$

برای آنکه سوددهی آغاز شود باید نامعادله $P(x) > 0$ را حل کنیم. (سود بیشتر از صفر باشد)

$$30x - 12000 > 0 \Rightarrow 30x > 12000 \Rightarrow x > 400$$

پس با فروش ۴۰۱ آمین کالا، سوددهی آغاز می شود.

۱۰۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه های ۷۲ و ۷۶ ریاضی و آمار ۱

نکته: هر تابع به فرم $y = mx + h$ را یک تابع خطی می نامیم که در آن m شیب خط است.

نکته: شیب خطی که از دو نقطه (x_1, y_1) و (x_2, y_2) می گذرد برابر است با: $m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$

با توجه به صورت سؤال این تابع خطی از نقاط $(-1, 7)$ و $(1, -1)$ عبور کرده است. ضابطه تابع f را محاسبه می کنیم:

$$m = \frac{-1 - 7}{1 - (-1)} = \frac{-8}{2} = -4 \Rightarrow f(x) = -4x + h$$

$$f(1) = -1 \Rightarrow -1 = -4 \times 1 + h \Rightarrow h = 3 \Rightarrow f(x) = -4x + 3$$

بنابراین با توجه به ضابطه تابع f ، می توان نوشت:

$$f(0/1) - f(-0/1) = (-4 \times 0/1 + 3) - (-4 \times (-0/1) + 3) = -0/8$$

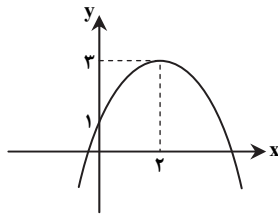
۱۰۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه های ۸۰ تا ۸۲ ریاضی و آمار ۱

نکته: در سهمی $y = ax^2 + bx + c$ اگر $a > 0$ ، شکل سهمی به صورت \cup و اگر $a < 0$ ، شکل سهمی به صورت \cap است.

نکته: در سهمی $y = ax^2 + bx + c$ نقطه ای به طول $x = -\frac{b}{2a}$ رأس سهمی است.

با توجه به شکل، سهمی رو به پایین است. پس ضریب x^2 عددی منفی است. از طرفی نقطه $(2, 3)$ مختصات رأس این سهمی است و از نقطه $(0, 1)$ می گذرد. تک تک گزینه ها را بررسی می کنیم:

گزینه ۱) ضریب x^2 مثبت است و سهمی رو به بالا است.

گزینه ۲) سهمی از نقطه $(0, -1)$ می گذرد.

گزینه ۳) رأس سهمی نقطه $(2, 5)$ است.

گزینه ۴) تمام شرایط نمودار را دارد.

بنابراین گزینه ۴ پاسخ است.

۱۰۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه های ۸۰ تا ۸۴ ریاضی و آمار ۱

نکته: در سهمی $y = ax^2 + bx + c$ نقطه ای به طول $x = -\frac{b}{2a}$ رأس سهمی است.

نکته: در سهمی $y = ax^2 + bx + c$ اگر $a < 0$ ، شکل سهمی به صورت \cap است. در این حالت سهمی در نقطه رأس خود دارای بیشترین مقدار است.

ابتدا با توجه به فرض که داریم $2x + 3a = 60$ ، عبارت ax را بر حسب یک متغیر می نویسیم:

$$2x + 3a = 60 \Rightarrow 3a = 60 - 2x \Rightarrow a = 20 - \frac{2}{3}x \quad (*)$$

اگر در عبارت ax ، به جای a این عبارت را جای گذاری کنیم، داریم:

$$A = ax = (20 - \frac{2}{3}x) \times x = -\frac{2}{3}x^2 + 20x$$

به تابع درجه ۲ رسیدیم که دارای بیشترین مقدار در رأس سهمی می باشد؛ پس:

$$x = -\frac{20}{2 \times (-\frac{2}{3})} = \frac{-20}{-\frac{4}{3}} = 15 \xrightarrow{(*)} a = 20 - \frac{2}{3} \times 15 = 10$$

بنابراین بیشترین مقدار عبارت ax برابر $15 \times 10 = 150$ است.

۱۰۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه های ۱۹ و ۲۰ ریاضی و آمار ۳

نکته: اگر $S \neq \emptyset$ فضای نمونه متناهی یک پدیده تصادفی و A پیشامدی در S باشد، در این صورت احتمال وقوع پیشامد A را با نماد $P(A)$ نمایش می دهیم و مقدار آن را طبق دستور زیر محاسبه می کنیم:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$$

$$= S \{ (پ, ۶), \dots, (پ, ۲), (پ, ۱), (د, ۶), (د, ۵), (د, ۴), (د, ۳), (د, ۲), (د, ۱), (ر, ۱) \}$$

در پرتاب یک تاس و یک سکه، فضای نمونه S به صورت روبه رو است:

پیشامد A که مضرب ۳ بودن عدد تاس و رو آمدن سکه است به صورت زیر است:

$$= S \{ (۳, ر), (۶, ر) \}$$

بنابراین طبق نکته داریم:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{2}{12} = \frac{1}{6}$$

نکته: تعداد انتخاب‌های r شیء از میان n شیء را که جابه‌جایی اشیای انتخاب شده پس از انتخاب، حالت جدید تولید نکرده و ترتیب انتخاب اهمیت نداشته

باشد، با $C_r^n = \binom{n}{r}$ نشان می‌دهیم و داریم:

$$C_r^n = \binom{n}{r} = \frac{n!}{r!(n-r)!}$$

نکته: اگر $S \neq \emptyset$ فضای نمونه متناهی یک پدیده تصادفی و A پیشامدی در S باشد، در این صورت احتمال وقوع پیشامد A را با نماد $P(A)$ نمایش می‌دهیم و مقدار آن را طبق دستور زیر محاسبه می‌کنیم:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$$

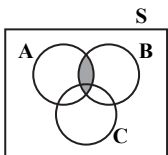
باید هر دو لامپ از لامپ‌های سالم انتخاب شوند، پس با توجه به نکات داریم:

انتخاب ۲ لامپ از ۷ لامپ سالم

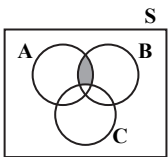
$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{\binom{7}{2}}{\binom{9}{2}} = \frac{21}{36} = \frac{7}{12}$$

انتخاب ۲ لامپ از میان تمام لامپ‌ها

پیشامد آنکه A و B رخ دهند به صورت $A \cap B$ است:

می‌خواهیم A و B رخ دهند ولی C رخ ندهد، پس پاسخ به صورت زیر است:

بنابراین گزینه ۳ پاسخ است.

نکته: اگر $S \neq \emptyset$ فضای نمونه متناهی یک پدیده تصادفی و A پیشامدی در S باشد، در این صورت احتمال وقوع پیشامد A را با نماد $P(A)$ نمایش می‌دهیم و مقدار آن را طبق دستور زیر محاسبه می‌کنیم:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$$

نکته: اگر $P(A)$ احتمال وقوع پیشامد A در فضای نمونه S باشد، در این صورت احتمال واقع نشدن آن پیشامد را با $P(A')$ نمایش می‌دهیم و داریم $P(A) + P(A') = 1$ یا $P(A') = 1 - P(A)$. در این حالت A و A' را دو پیشامد متمم می‌گوییم. راه حل اول: احتمال آنکه شیء انتخاب شده مداد باشد، برابر است با:

$$P(A) = \frac{3}{10} = 0.3$$

پس احتمال آنکه این شیء مداد نباشد، مطابق نکته برابر است با:

$$P(A') = 1 - \frac{3}{10} = \frac{7}{10} = 0.7$$

راه حل دوم: اگر شیء خارج شده مداد نباشد، پس خودکار یا روان‌نویس است که تعداد آن‌ها ۵ + ۲ است. بنابراین احتمال آن برابر $P(A) = \frac{7}{10}$ است.

نکته: هرگاه A و B دو پیشامد از فضای نمونه S باشند، به‌طوری که $A \cap B = \emptyset$ ، در این صورت پیشامدهای A و B را ناسازگار می‌گوییم.

نکته: هرگاه A و B دو پیشامد ناسازگار در فضای نمونه S باشند، آنگاه: $P(A \cup B) = P(A) + P(B)$

نکته: اگر $P(A)$ احتمال وقوع پیشامد A در فضای نمونه S باشد، در این صورت احتمال واقع نشدن آن پیشامد را با $P(A')$ نمایش می‌دهیم و داریم $P(A) + P(A') = 1$ یا $P(A') = 1 - P(A)$. در این حالت A و A' را دو پیشامد متمم می‌گوییم.

A و B ناسازگارند، پس می‌توان نوشت:

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) \Rightarrow \frac{3}{4} = \frac{1}{12} + P(B) \Rightarrow P(B) = \frac{3}{4} - \frac{1}{12} = \frac{8}{12} = \frac{2}{3}$$

احتمال آنکه B رخ ندهد، برابر است با:

$$P(B') = 1 - P(B) = 1 - \frac{2}{3} = \frac{1}{3}$$

۱۱۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۱ ریاضی و آمار ۳

نکته: تعداد انتخاب‌های ۳ شیء از میان n شیء را که جابه‌جایی اشیای انتخاب شده پس از انتخاب، حالت جدید تولید نکرده و ترتیب انتخاب اهمیت نداشته باشد، با $C_r^n = \frac{n!}{r!(n-r)!}$ نشان می‌دهیم و داریم:

$$C_r^n = \frac{n!}{r!(n-r)!}$$

زیرمجموعه باید شامل عدد ۸ باشد؛ پس یکی از آن ۴ عدد انتخاب شده است و ما فقط حق انتخاب ۳ عدد را داریم. از طرفی ۱ نیز نباید جزء انتخاب‌ها باشد؛ پس باید این ۳ عدد از میان اعداد $\{2, 4, 6, 9\}$ انتخاب شوند که ترتیب انتخاب اهمیت ندارد. بنابراین مطابق نکته داریم:

$$C_3^4 = \frac{4!}{3!1!} = 4$$

۱۱۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۲۶ ریاضی و آمار ۳

نکته: اگر $S \neq \emptyset$ فضای نمونه متناهی یک پدیده تصادفی و A پیشامدی در S باشد، در این صورت احتمال وقوع پیشامد A را با نماد $P(A)$ نمایش می‌دهیم و مقدار آن را طبق دستور زیر محاسبه می‌کنیم:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$$

در خانواده با چهار فرزند، برای آنکه تعداد دختران با پسران برابر باشد، باید ۲ تا دختر و ۲ تا پسر داشته باشیم.

فضای نمونه برابر با $2^4 = 16$ است. بنابراین می‌توان نوشت:

$$A = \{(د, پ, د, پ), (پ, د, د, پ), (د, د, پ, پ), (پ, پ, د, د), (د, پ, پ, د), (پ, د, د, پ), (د, د, پ, پ), (پ, پ, د, د)\}$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{6}{16} = \frac{3}{8}$$

۱۱۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۹ و ۱۰ ریاضی و آمار ۳

نکته: تعداد انتخاب‌های ۳ شیء از میان n شیء را که جابه‌جایی اشیای انتخاب شده پس از انتخاب، حالت جدید تولید نکرده و ترتیب انتخاب اهمیت نداشته باشد، با $C_r^n = \frac{n!}{r!(n-r)!}$ نشان می‌دهیم و داریم:

$$C_r^n = \frac{n!}{r!(n-r)!}$$

برای این که ۶ نفر را در سه گروه با اعضای برابر تقسیم کنیم، باید هر گروه ۲ عضو داشته باشد.

$$\binom{6}{2} = \frac{6!}{4!2!} = \frac{6 \times 5 \times 4!}{4! \times 2!} = \frac{30}{2} = 15$$

گروه ۱: ۲ نفر از این ۶ نفر را انتخاب می‌کنیم:

$$\binom{4}{2} = \frac{4!}{2!2!} = \frac{4 \times 3 \times 2!}{2! \times 2!} = \frac{12}{2} = 6$$

گروه ۲: از ۴ نفر باقی‌مانده ۲ نفر انتخاب می‌کنیم:

$$\binom{2}{2} = \frac{2!}{0!2!} = 1$$

گروه ۳: از ۲ نفر باقی‌مانده ۲ نفر انتخاب می‌کنیم:

پس طبق اصل ضرب، تعداد کل حالات برابر است با: $15 \times 6 \times 1 = 90$

۱۱۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۹ ریاضی و آمار ۳

نکته: هرگاه A و B دو پیشامد از فضای نمونه S باشند، به‌طوری که $A \cap B = \emptyset$ ، در این صورت پیشامدهای A و B را ناسازگار می‌گوییم. ابتدا پیشامدهای A ، B ، C و D را با اعضا مشخص می‌کنیم:

$$A = \{2, 4, 6, 8, 10\}, \quad B = \{2, 3, 5, 7\}, \quad C = \{3, 6, 9\}, \quad D = \{5, 10\}$$

اکنون در هر گزینه اشتراک مجموعه‌ها را به دست می‌آوریم:

$$\text{گزینه ۱: } A \cap B = \{2\} \neq \emptyset \quad \text{گزینه ۲: } D \cap A = \{10\} \neq \emptyset \quad \text{گزینه ۳: } B \cap C = \{3\} \neq \emptyset \quad \text{گزینه ۴: } D \cap C = \emptyset$$

بنابراین مطابق نکته، C و D ناسازگارند.

۱۱۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۲۶ ریاضی و آمار ۳

نکته: اگر $S \neq \emptyset$ فضای نمونه متناهی یک پدیده تصادفی و A پیشامدی در S باشد، در این صورت احتمال وقوع پیشامد A را با نماد $P(A)$ نمایش می‌دهیم و مقدار آن را طبق دستور زیر محاسبه می‌کنیم:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$$

$$S = \{12, 13, 14, 15, 21, 22, 23, 24, 25, 31, 32, 33, 34, 35, 41, 42, 43, 44, 51, 52, 53, 54\}$$

فضای نمونه را می‌نویسیم:

پیشامد A که در آن عدد روی کارت مضرب ۶ باشد، برابر است با:

$$A = \{12, 24, 42, 54\}$$

بنابراین طبق نکته داریم:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{4}{20} = 0.2$$

۱۱۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۲۲ ریاضی و آمار ۳

نکته: اگر $P(A)$ احتمال وقوع پیشامد A در فضای نمونه S باشد، در این صورت احتمال واقع نشدن آن پیشامد را با $P(A')$ نمایش می‌دهیم و داریم $P(A) + P(A') = 1$ یا $P(A') = 1 - P(A)$. در این حالت A و A' را دو پیشامد متمم می‌گوییم.

در این جا پیشامد آنکه علی به مسافرت برود را A و پیشامد آنکه علی به مسافرت نرود را A' در نظر می‌گیریم، پس:

$$P(A) + P(A') = 1 \quad (*)$$

از طرفی طبق صورت سؤال احتمال وقوع پیشامد A (مسافرت رفتن) از احتمال وقوع پیشامد A' (مسافرت نرفتن)، $\frac{2}{5}$ بیشتر است، پس:

$$P(A) - P(A') = \frac{2}{5}$$

$$P(A) = P(A') + \frac{2}{5}$$

از معادله دوم داریم:

با جای گذاری تساوی بالا در معادله (*) داریم:

$$P(A) + P(A') = 1 \xrightarrow{P(A)=P(A')+\frac{2}{5}} P(A') + \frac{2}{5} + P(A') = 1 \Rightarrow 2P(A') = \frac{3}{5} \Rightarrow P(A') = \frac{3}{10} = 0.3$$

۱۲۰- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۲۳ ریاضی و آمار ۳

نکته: تعداد انتخاب‌های r شیء از میان n شیء را که جابه‌جایی اشیای انتخاب شده پس از انتخاب، حالت جدید تولید نکرده و ترتیب انتخاب اهمیت نداشته

$$C_r^n = \binom{n}{r} = \frac{n!}{r!(n-r)!}$$

باشد، با C_r^n نشان می‌دهیم و داریم:

نکته: اگر $S \neq \emptyset$ فضای نمونه متناهی یک پدیده تصادفی و A پیشامدی در S باشد، در این صورت احتمال وقوع پیشامد A را با نماد $P(A)$ نمایش

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$$

می‌دهیم و مقدار آن را طبق دستور زیر محاسبه می‌کنیم:

از میان ۳ پیراهن انتخاب شده باید ۲ پیراهن از آبی‌ها و ۱ پیراهن از بقیه انتخاب شود یا هر سه پیراهن آبی باشد. پس می‌توان نوشت:

$$P(A) = \frac{\binom{3}{2} \times \binom{7}{1} + \binom{3}{3}}{\binom{10}{3}} = \frac{3 \times 7 + 1}{\frac{10!}{3!7!}} = \frac{22}{120} = \frac{11}{60}$$

هر سه پیراهن آبی یا یک پیراهن از بقیه ۲ پیراهن از ۳ پیراهن آبی

تعداد اعضای فضای نمونه که برابر با انتخاب ۳ پیراهن از کل ۱۰ پیراهن است.

اقتصاد

۱۲۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۳۱ اقتصاد

تفاوت انسان‌ها در توانایی‌ها موجب می‌شود که انسان به‌تنهایی قادر به تأمین همه نیازهای خود نباشد و نیازمند تعاون و همکاری با دیگران باشد، از طرفی هر فرد در تولیدی تخصص می‌یابد و در اجتماع انسان‌ها با یکدیگر تقسیم کار می‌کنند.

۱۲۲- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۳۱ اقتصاد

در این رابطه باید گفت هرگاه قیمت یک کالا افزایش یابد، یکی از عکس‌العمل‌های مردم در برابر این تغییر قیمت، استفاده از کالای جایگزین است، یعنی افزایش قیمت گوشت قرمز موجب روی آوردن به مصرف بیشتر گوشت مرغ می‌شود، در حالی که در این سؤال قیمت گوشت قرمز به‌عنوان کالای اصلی، ثابت است و قیمت کالای جایگزین افزایش یافته است، این تغییر قیمت نمی‌تواند تأثیری در مصرف کالای اصلی بگذارد.

۱۲۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۳۱ اقتصاد

اگر همه عوامل نظیر در آمد فرد، سلیقه او، اثر تبلیغات و قیمت سایر کالاها را ثابت فرض کنیم، اما قیمت کالای اصلی افزایش یابد، غالباً (و نه همیشه) میزان تقاضا کاهش می‌یابد، اما گاهی در شرایط خاص و بحرانی جامعه، نظیر زمان جنگ و یا قحطی ممکن است افزایش قیمت یک کالا حتی موجب تقاضای بیشتر هم بشود. در رابطه با گزینه ۴، فرض کنید جای به‌عنوان کالای اصلی همراه قند به‌عنوان کالای مکمل مصرف شود. افزایش قیمت قند می‌تواند میزان تقاضا برای جای را نیز کاهش دهد.

۱۲۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۳۲ اقتصاد

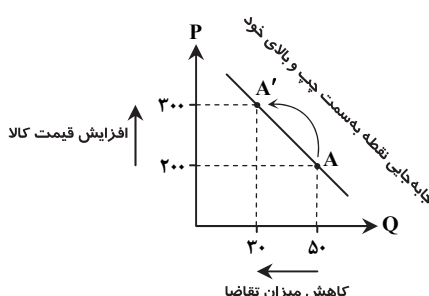
زمانی که مکان هندسی نقطه تقاضا روی منحنی، جابه‌جا می‌شود حتماً با تغییرات قیمت کالا،

به‌عنوان اصلی‌ترین عامل در میزان تقاضا مواجه هستیم. جابه‌جایی نقطه به‌سمت چپ و بالای

خود روی منحنی تقاضا، بیانگر وضعیت نامطلوب برای مصرف‌کننده، یعنی افزایش قیمت کالا

می‌باشد؛ با دقت در نمودار به‌راحتی این مطلب را درک خواهیم کرد.

نکته: اما تغییرات در آمد، باعث می‌شود کل منحنی جابه‌جا شود، نه فقط یک نقطه روی منحنی.

۱۲۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۳۴ اقتصاد

تولیدکننده‌ای که به دلیل حساسیت بالا به قیمت با به کارگیری تکنولوژی و فناوری و مدیریت کارآمد قادر است در زمان افزایش قیمت، تولیدات خود را به خوبی افزایش دهد، منحنی عرضه محصولش با شیب کم تشکیل می‌شود، یعنی با افزایش جزئی قیمت کالا، می‌تواند میزان تولید خود را به مقدار زیاد افزایش دهد. نمودار گزینه ۴ به صورت بهتری این موضوع را نمایش می‌دهد.

۱۲۶- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۳۳ اقتصاد

اگر قیمت یک کالا به عنوان مهم‌ترین عامل در رفتار اقتصادی تولیدکنندگان ثابت بماند و سایر عوامل متغیر فرض شود، در صورتی که به دلایل مختلف، وضعیت بازار، به سمت رونق اقتصادی حرکت کند، تولیدکنندگان میزان تولید و عرضه کالای خود را با انگیزه کسب درآمد بیشتر، افزایش می‌دهند.

۱۲۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۳۶ اقتصاد

با توجه به فرمول سود، یعنی: (مجموع هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم) - درآمد = سود، ابتدا باید درآمد تولیدکننده را در هر دو قیمت محاسبه کنیم، سپس هزینه‌ها را به دست بیاوریم و نهایتاً سود حاصل را محاسبه کنیم، در قیمت ۴۰ دلار اگرچه تولیدکننده ۱۳ واحد کالا تولید کرده اما فقط موفق به فروش ۸ واحد از آن‌ها شده است، در نتیجه درآمد او برابر است با:

$$\text{دلار } ۴۰ \times ۸ = ۳۲۰ = \text{درآمد}$$

از طرفی، هزینه هر واحد کالا ۵ دلار است، یعنی هزینه ۸ واحد کالای به فروش رفته برابر است با ۴۰ دلار، در نتیجه سود حاصل از فروش ۸ واحد کالا با قیمت ۴۰ دلار برابر است با:

$$\text{دلار } ۳۲۰ - ۴۰ = ۲۸۰ = \text{سود}$$

به همین ترتیب در قیمت ۱۰ دلار، اگرچه میزان تقاضا ۱۶ واحد بوده، اما تولیدکننده فقط ۵ واحد کالا تولید کرده و برای فروش عرضه نموده است:

$$\text{دلار } ۵ \times ۱۰ = ۵۰ = \text{درآمد}$$

$$\text{دلار } ۵ \times ۵ = ۲۵ = \text{هزینه تولید کالا}$$

$$\text{دلار } ۲۵ - ۲۵ = ۰ = \text{سود حاصل از فروش}$$

۱۲۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۳۸ اقتصاد

خریداران عمده کالا و خدمات، برای دستیابی به محصول موردنیاز خود به کم‌ترین قیمت، اقدام به ایجاد حراجی از نوع مناقصه می‌کنند. در این بازار هر فروشنده‌ای که محصول تقاضا شده را با قیمت کم‌تری ارائه دهد، قادر به فروش محصول خود به خریدار خواهد بود.

۱۲۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۴۶ و ۴۷ اقتصاد

ابتدا، تولید کل به قیمت ثابت و جاری را در هر سه سال محاسبه می‌کنیم:

$$\text{قیمت‌های جاری: } ۳۰۰ \times ۲۰ = ۶۰۰۰ \text{ سال اول}$$

$$۲۷ \times ۴۲۰ = ۱۱۳۴۰ \text{ سال دوم}$$

$$۳۱ \times ۳۵۰ = ۱۰۸۵۰ \text{ سال سوم}$$

$$\text{قیمت‌های ثابت: } ۶۰۰۰ = \text{سال اول}$$

$$۴۲۰ \times ۲۰ = ۸۴۰۰ \text{ (قیمت سال پایه) سال دوم}$$

$$۳۵۰ \times ۲۰ = ۷۰۰۰ \text{ (قیمت سال پایه) سال سوم}$$

■ سپس یک جدول به شرح زیر تشکیل می‌دهیم:

سال اول	دوم	سوم
۶۰۰۰	۱۱۳۴۰	۱۰۸۵۰
۶۰۰۰	۸۴۰۰	۷۰۰۰

قیمت‌های جاری

قیمت‌های ثابت

■ اکنون تغییرات قیمت (یا میزان تورم) در سال دوم را به دست می‌آوریم:

$$\text{دلار } ۱۱۳۴۰ - ۸۴۰۰ = ۲۹۴۰ = \text{تولید کل سال دوم به قیمت ثابت} - \text{تولید کل سال دوم به قیمت جاری} = \text{تغییرات قیمت در سال دوم}$$

■ و در آخر، تغییرات میزان تولید (یا میزان رشد) در سال سوم را به دست می‌آوریم:

$$\text{دلار } ۷۰۰۰ - ۶۰۰۰ = ۱۰۰۰ = \text{تولید کل سال پایه} - \text{تولید کل سال سوم به قیمت ثابت} = \text{تغییرات میزان تولید در سال سوم}$$

۱۳۰- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۴۱ اقتصاد

با توجه به تعریف کالا که عبارت است از شیء با ارزش اقتصادی و بازاری که برای تأمین نیاز یا خواسته‌ای تولید می‌گردد و مورد خرید و فروش قرار می‌گیرد، این تعریف در ارتباط با فعالیت‌های تولیدی است که حتماً از بازار عبور می‌کنند، یعنی مورد خرید و فروش قرار می‌گیرند و با رعایت دو شرط دیگر در حسابداری ملی محاسبه می‌شوند.

۱۳۱- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۴۲ اقتصاد

از آنجا که یکی از شروط محاسبه فعالیت‌های تولیدی در معیار تولید کل و از نظر حسابداری ملی، قانونی و مجاز بودن فعالیت تولیدی است، افزایش یا کاهش فعالیت انحصارگران غیرقانونی، تأثیری در عدد تولید کل در هیچ کدام از شاخص‌ها ندارد، زیرا فعالیت‌های غیرقانونی در تولید کل محاسبه نمی‌شود.

۱۳۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۴۳ اقتصاد

اگر قیمت اولیه کالا را x فرض کنیم در این صورت:

(ب)

$$۴۶۰ = \frac{۱۰۰x + ۱۵x}{۱۰۰} + x \rightarrow \frac{۱۱۵x}{۱۰۰} = ۴۶۰ - x \rightarrow ۱۱۵x = ۴۶۰۰ - ۱۰۰x \rightarrow ۲۱۵x = ۴۶۰۰ \rightarrow x = ۲۱ \text{ میلیون تومان}$$

بنابراین قیمت کالای سرمایه‌ای در ابتدای دوره ۴۰۰ میلیون تومان بوده است.

در این صورت عمر مفید کالا برابر است با:

(الف)

$$\text{سال } 10 = \frac{400}{40} = \frac{\text{قیمت اولیه سرمایه}}{\text{هزینه استهلاک سالیانه}} = \text{عمر مفید کالا}$$

هزینه استهلاک جدید نیز عبارت است از:

(ج)

$$\text{میلیون تومان } 46 = \frac{460}{10} = \frac{\text{قیمت جدید سرمایه}}{\text{عمر مفید}} = \text{هزینه استهلاک جدید}$$

$$\text{میلیون تومان } 138 = (\text{سال}) 3 \times 46 = \text{مجموع هزینه استهلاک سه سال آخر}$$

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۴۵ اقتصاد

۱۳۳- پاسخ: گزینه ۳

مرحله	محصول	قیمت	ارزش افزوده
اول	پشم گوسفند	۱,۰۰۰,۰۰۰	x_1
دوم	نخ	x_2	۷۰۰,۰۰۰
سوم	نخ رنگ شده	۲,۴۵۰,۰۰۰	x_3
چهارم	قالی	x_4	x_5

$$x_1 = 1,000,000 \text{ برابر قیمت کالا}$$

$$x_2 = 1,000,000 + 700,000 = 1,700,000$$

$$x_3 = 2,450,000 - x_2 = 750,000$$

$$x_4 = 4,000,000 = \text{مجموع ارزش های افزوده}$$

$$x_5 = x_4 - 2,450,000 = 4,000,000 - 2,450,000 = 1,550,000$$

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه های ۴۳ و ۴۴ اقتصاد

۱۳۴- پاسخ: گزینه ۴

اگر به تولید خالص ملی، هزینه استهلاک را اضافه کنیم، به تولید ناخالص ملی تبدیل می شود. اکنون اگر ارزش تولید خارجیان مقیم کشور را اضافه و ارزش تولید افراد کشور که مقیم خارجند را کم کنیم، تولید ناخالص داخلی به دست می آید.

$$\text{ارزش تولید افراد کشور که مقیم خارجند} - \text{ارزش تولید خارجیان مقیم کشور} + \text{هزینه استهلاک} = \text{GDP} = \text{NNP}$$

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۴۴ اقتصاد

۱۳۵- پاسخ: گزینه ۴

(ج)

$$\text{میلیون دلار } 540,000 = 85,000 + 45,000 + 150,000 + 113,000 + 62,000 + 50,000 + 35,000 = \text{مجموع همه درآمدها} = \text{درآمد ملی}$$

(الف)

$$\text{دلار } 18000 = \frac{\text{میلیون دلار } 540,000}{\text{جمعیت کل } 30} = \frac{\text{درآمد ملی}}{\text{درآمد سرانه}}$$

(ب) ردیف B با عنوان اجاره یا قیمت سرمایه فیزیکی، ردیف G با عنوان سود حاصل از مشارکت در تولید

“علوم و فنون ادبی”

۱۴

۱۳۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه های ۳۶ تا ۳۹ علوم و فنون ادبی ۱

تا اوایل دوره ساسانی آثاری به زبان پارسی وجود دارد.

۱۳۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه های ۴۰ تا ۴۳ علوم و فنون ادبی ۱

شعر غنایی با رودکی و شهید بلخی قوت و استحکام یافت.

زبان نثر در دوره سامانی ساده و روان بود.

۱۳۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * صفحه های ۴۳ تا ۴۵ علوم و فنون ادبی ۱

۱۳۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ ساده * صفحه های ۴۶ و ۴۷ علوم و فنون ادبی ۱

۱۴۰- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه ۴۸ علوم و فنون ادبی ۱

در گزینه ۱ برای متمم (آزادگان) دو حرف اضافه «بر» آمده است که یکی از ویژگی های بارز سبک خراسانی است، همچنین هیچ لغت عربی در آن دیده نمی شود. در سایر موارد لغات عربی و نزدیکی به زبان امروز، ما را به سمت سبک عراقی راهنمایی می کند.

۱۴۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه ۵۰ علوم و فنون ادبی ۱

فقط مورد «ه» مربوط به این دوره است. بقیه موارد، مربوط به دوره غزنوی و سلجوقی است.

۱۴۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ متوسط * صفحه های ۵۶ و ۵۷ علوم و فنون ادبی ۱

گلستان سعدی نمونه اعلا نثر مصنوع است.

۱۴۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * صفحه ۵۴ علوم و فنون ادبی ۱

۱۴۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه ۶۰ علوم و فنون ادبی ۱

یکی از ویژگی های فکری سبک عراقی شکایت و انتقاد اجتماعی است که در بیت ۱ بارز است.

شاعر به مخاطب خود می گوید که حقایق عرفانی را پنهان کند، زیرا که فضای کشت و کشتار بر جامعه حاکم است.

۱۴۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ متوسط * صفحه‌های ۶۰ و ۶۱ علوم و فنون ادبی ۱
در سه گزینه اول، عبارات مسجع کاملاً مشهود است که یکی از بارزترین ویژگی‌های نثر دوره عراقی است.
گزینه ۴: نثر مرسل و ساده است که هیچ‌یک از ویژگی‌های نثر عراقی در آن دیده نمی‌شود.

۱۴۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ متوسط * صفحه‌های ۲۱ تا ۲۷ علوم و فنون ادبی ۳
مورد «الف»: فاعلاتن مفاعیلن فعلن
مورد «ب»: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع
مورد «ج»: مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن (مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن)
مورد «د»: مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن
موارد «ج و د» هسان دولختی هستند.

۱۴۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ متوسط * صفحه‌های ۲۱ تا ۲۷ علوم و فنون ادبی ۳
وزن گزینه ۱ را می‌توان با (مفعول فاعلات مفاعیلن) یا (مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل) تقسیم‌بندی کرد.
وزن سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعلن

گزینه ۳: فاعولن فاعولن فاعولن

گزینه ۴: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

۱۴۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ متوسط * صفحه‌های ۲۱ تا ۲۷ علوم و فنون ادبی ۳
گزینه ۱: مفعول مفاعیلن مفاعیلن فعل یا مستفعل مستفعل مستفعل فع
گزینه ۲: مستفعل فاعلات فع لن یا مفعول مفاعیلن فاعولن

گزینه ۴: مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل یا مفعول فاعلات مفاعیلن فاعولن

۱۴۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ متوسط * صفحه‌های ۲۱ تا ۲۷ علوم و فنون ادبی ۳

مط	رب	ت	ب	دی	پر	د	ک	ما	را	ب	ز	دی	راه
-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-
بن	وا	ز	ت	ما	شا	ی	ب	تا	را	ل	ب	را	هیست
-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-
مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستفعل	مستفعل

۱۵۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ متوسط * صفحه‌های ۲۱ تا ۲۷ علوم و فنون ادبی ۳
شکل صحیح گزینه ۴: (---U/-U-U/-U---) مفعول مفاعیلن مفاعیلن
یا (---/U-U/-U---) مستفعل فاعلات مستفعل

۱۵۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ متوسط * صفحه‌های ۲۱ تا ۲۷ علوم و فنون ادبی ۳
وزن گزینه ۲: مفعول مفاعیلن مفاعیلن یا مستفعل فاعلات مفعولن است.
وزن سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

گزینه ۳: مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعلن

گزینه ۴: مفعول فاعلات مفاعیلن فاعولن (مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل)

۱۵۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ متوسط * صفحه‌های ۲۱ تا ۲۷ علوم و فنون ادبی ۳
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مستفعل فاعلات مفعولن یا مفعول مفاعیلن مفاعیلن

گزینه ۲: مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن یا مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن

گزینه ۴: مستفعل فاعلات مستفعل فع یا مفعول مفاعیلن مفاعیلن فعل

۱۵۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ متوسط * صفحه‌های ۳۰ و ۳۱ علوم و فنون ادبی ۳
بید مجنون نام درختی است و ارتباطی با داستان لیلی و مجنون ندارد.

گزینه ۲: اشاره به داستان در آتش افکندن حضرت ابراهیم خلیل الله ﷺ دارد.

گزینه ۳: اشاره به داستان فرهاد کوهکن و جان دادن او در راه عشق دارد.

گزینه ۴: اشاره به داستان حضرت آدم ﷺ و میوه ممنوعه دارد.

۱۵۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ ساده * صفحه‌های ۳۲ و ۳۳ علوم و فنون ادبی ۳
شاعر آیه «قل هو الله احد» را به‌طور کامل در شعر خود تضمین کرده است.

۱۵۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ متوسط * صفحه‌های ۳۰ تا ۳۶ علوم و فنون ادبی ۳
مورد «الف»: تلمیح به داستان حضرت یوسف ﷺ و برادرانش دارد.
مورد «د»: مصراع دوم مصرعی از حافظ است که شهریار تضمین کرده است.
مصرع: ای پادشه خوبان داد از غم تنهایی
موارد «ب و ج» نیز آرایه تلمیح دارند.

- ۱۵۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ ساده * صفحه‌های ۲۸ تا ۳۰ علوم و فنون ادبی ۳
در این گزینه ارتباط میان کلمات از نوع تضاد است.
- گزینه ۱: کلمات «دوات، قلم و صحیفه» و «زبان و دهن» مراعات نظیر است.
- گزینه ۲: کلمات «ابر و رعدوبرق» و «جزرومد و بحر» مراعات دارند.
- گزینه ۳: «مس و زر» و «کیمیا و اکسیر» مراعات دارند.
- ۱۵۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ متوسط * صفحه‌های ۳۲ و ۳۳ علوم و فنون ادبی ۳
بیت «د»: به آیه «أَمَّنْ يَجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَ يُكَشِفُ السُّوءَ» اشاره دارد.
- سوره نمل آیه ۶۲
- ۱۵۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ متوسط * صفحه‌های ۳۰ تا ۳۶ علوم و فنون ادبی ۳
تلمیح به داستان لیلی و مجنون و مصراع دوم تضمین آیه قرآن (با کمی تغییر به ضرورت وزن) است.
- ۱۵۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ متوسط * صفحه‌های ۲۸ تا ۳۲ علوم و فنون ادبی ۳
اشاره به داستان به چاه افکندن یوسف علیه السلام توسط برادرانش دارد و کلمات «آب و چاه» و «نیلی و کبود» مراعات نظیر دارند.
- ۱۶۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ متوسط * صفحه‌های ۲۸ تا ۳۶ علوم و فنون ادبی ۳
مصراع دوم از حافظ است (در مصراع اول اشاره کرده است که «خواجہ حافظ گفت»). کلمات «میکده، خُم و شراب» مراعات نظیر ساخته‌اند.

«عربی اختصاصی»

- ۱۶۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۵۵ عربی، زبان قرآن ۱
گزینه ۱: «او» نادرست است و لذا ساختار عبارت نیز نادرست شده است.
- گزینه ۲: «آسمان» باید جمع بیاید. ضمن اینکه «الْخَلْق» مبالغه است نه «الْعِلِم».
- گزینه ۴: «زمین‌ها» نباید جمع بیاید. همچنین ایراد گزینه ۲ در انتهای عبارت در اینجا نیز وارد است.
- دقت! «أَنْ يَخْلُق» باید مضارع التزامی ترجمه شود. (رد گزینه‌های ۱ و ۴)
- ۱۶۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۲۰ عربی، زبان قرآن ۳
کَلَّ + اسم نکره و مفرد ← هر، کَلَّ + اسم معرفه ← همه (رد گزینه ۱) // واژه «زمینه» در گزینه‌های ۱ و ۳ زائد است / و علینا (به حرف عطف توجه شود) (رد گزینه‌های ۳ و ۴) // يَنْفَعُنَا: به ما سود می‌رساند (رد گزینه‌های ۳ و ۴) // حَتَّى تَتَقَدَّمَ: پیشرفت کنیم (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // حیانتا: زندگی خویش (رد گزینه ۴)
- ۱۶۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۴۵ عربی، زبان قرآن ۱
«تَعْلَمِينَ» متناسب ضمیر «أَنْتِ» می‌باشد (رد گزینه ۱) و مضارع است (رد گزینه ۳) // الیوم الواحد: یک روز (رد گزینه‌های ۱ و ۴) // اثنتین و عشرين (رد گزینه ۴) چرا که این عدد ۲۲ است نه ۲۸!
- ۱۶۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۶۴ عربی، زبان قرآن ۱
بررسی سایر گزینه‌ها:
- (۱) «زیباترین» نادرست است (کشورهای زیبا).
- (۲) «شهدت»: دیده است یا شاهد بوده است» غایب است.
- (۴) «بعض» ترجمه نشده است و همچنین «تعطیلاتشان» نباید ضمیر داشته باشد.
- ۱۶۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۵ عربی، زبان قرآن ۳
«يقولون» باید مضارع ترجمه شود و «قلوب» نیز جمع است.
- دقت! «أفواه» در اصل به معنای «دهان‌هاست»؛ ولی در این آیه «زبان‌ها» نیز قابل قبول است.
- ۱۶۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۶۶ عربی، زبان قرآن ۱
«برخی مناطق دارای جاذبه گردشگری در کشور ما است!»
- (۱) روستایی (۲) تاریخی و باستانی (۳) پُستی!! (۴) بیابانی و کویری
- ۱۶۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۵۸ و ۷۱ عربی، زبان قرآن ۱
گزینه ۱: همه لغات به دارو و داروخانه مرتبط هستند. «باند زخم- دماسنج- قرص- دارو»
- گزینه ۲: «تلفن- ضبط صوت- کولر» ارتباطی با «مَصیر: سرنوشت» ندارند.
- گزینه ۳: «نفایه: زباله» ارتباطی با «واگن- اتوبوس- هواپیما» ندارد.
- گزینه ۴: «بومه و قطه» حیوان هستند و ارتباطی با دو لغت دیگر ندارند.
- ۱۶۸- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * ترکیبی
هم عبارت صورت سؤال و هم بیت گزینه ۴ اشاره دارد به این نکته که حرص و طمع باعث دسترسی کم یا عدم دسترسی به خواسته و مطلوب می‌شود.
- ۱۶۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * ترکیبی
«هشت‌پا» معنا می‌دهد و «توجه دارد- بهینه‌سازی می‌کند- اجرا می‌کند» معادل‌های نامناسبی هستند.

- ۱۷۰- پاسخ: گزینه ۴
این پروتئین سرشار از عنصر مسی است. «استخوان- برقی- گل» نامناسب هستند.
- ۱۷۱- پاسخ: گزینه ۳
در اسطوره‌ها اعتقاد داشتند که اختاپوس، وحشی و درنده است و به کشتی‌ها حمله می‌کند. «طعمه و صید- ماهی- ماهی» در دیگر گزینه‌ها نامناسب است.
- ۱۷۲- پاسخ: گزینه ۳
سایر گزینه‌ها:
- ۱) معرف بالعلمیة
۲) فعل ماضی
۳) پاسخ: گزینه ۳
سایر گزینه‌ها:
- ۱) مفعول و منصوب
۲) متعدّد
۳) پاسخ: گزینه ۴
در گزینه ۴ «قُبِحَ» مفعول است و «یَسْتَرُ» خبر برای «إِنَّ» می‌باشد.
- ۱۷۵- پاسخ: گزینه ۱
در این عبارت «لِلْعَرَابِ» خبر مقدم برای حرف مشبّهة بالفعل و «صَوْتًا» نیز اسم حرف مشبّهة بالفعل است.
- ۱۷۶- پاسخ: گزینه ۱
گزینه ۱: «تَشْهَدُ» فعل مضارع است. فعل‌های مضارع (به‌جز صیغه‌های جمع مؤنث) معرب هستند.
گزینه ۲: «جَالِسًا» فعل امر و مبنی است. دقت کنیم که همه فعل‌های امر مبنی هستند.
گزینه ۳: «تَغْتَنِمَنَّ» مضارع ولی صیغه جمع مؤنث مخاطب و مبنی است.
گزینه ۴: «تَصَادَمَ» فعل ماضی باب «تَفَاعُلٌ» است و همه ماضی‌ها مبنی هستند.
- ۱۷۷- پاسخ: گزینه ۱
سایر گزینه‌ها:
- ۲) السَّائِحِينَ (مفعول و منصوب با یاء)
۳) یومانِ (خبر «إِنَّ» و مرفوع با الف)
۴) الْمُؤْمِنِينَ (مضاف إلیه و مجرور با یاء)
- ۱۷۸- پاسخ: گزینه ۳
در گزینه ۳ «إِصْلَاحٌ» خبر و مصدر باب «إِفْعَالٌ» است.
خبر در سایر گزینه‌ها:
- ۱) قَامَتْ
۲) يُشْجَعُ
۳) قائمة (اسم فاعل)
۴) پاسخ: گزینه ۲
در گزینه ۲ «غایة» خبر حرف مشبّهة بالفعل و موصوف است و «عظیمة» صفت آن می‌باشد.
خبر حرف مشبّهة بالفعل در سایر گزینه‌ها:
- ۱) خَرَجَ
۲) قدیر
۳) کالدواء (دقت کنیم که در گزینه ۴ خبر به صورت جار و مجرور آمده است و نقش «الدواء» به تنهایی مجرور به حرف جر می‌باشد).
- ۱۸۰- پاسخ: گزینه ۲
اسم لای نفی جنس فتحه می‌گیرد و ال و تنوین نمی‌گیرد و خبر این «لا» مرفوع می‌شود.
صورت صحیح سایر گزینه‌ها:
- ۱) نعمة
۲) أحسن
۳) نجم

تاریخ

- ۱۸۱- پاسخ: گزینه ۱
داریوش بزرگ در اواخر پادشاهی خود، با دشواری‌هایی در غرب قلمرو خود روبه‌رو شد که در نهایت به بروز جنگ با یونانیان انجامید. آتنی‌ها یکی از شهرهای یونانی‌نشین آسیای صغیر به نام میلئوس (مَلَطِیة) را تشویق به شورش علیه هخامنشیان کردند و سپس به‌همراه شورشیان به شهر سارد هجوم آورد، آنجا را آتش زدند. داریوش تصمیم به تنبیه آتنی‌ها گرفت.
- ۱۸۲- پاسخ: گزینه ۴
اردشیر سوم، پسر و جانشین اردشیر دوم، در ابتدای حکومتش به قتل‌عام افراد خاندان سلطنتی پرداخت و کسانی را که احتمال می‌داد ادعای شاهی کنند، به قتل رساند.

۱۸۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۰۴ تاریخ ۱

به طور کلی قضاوت به دو شکل غیررسمی و رسمی انجام می‌گرفت. شکل غیررسمی قضاوت را اغلب ریش‌سفیدان و بزرگان خانواده‌ها و قبایل برعهده داشتند. قضاوت رسمی، بیشتر بر عهده روحانیون زرتشتی و نیز قضاتی بود که از سوی شاه و یا حاکمان مناطق مختلف منصوب می‌شدند. روحانیون عمدتاً به اختلافات حقوقی و مدنی و قضات شاهی به جرایم سیاسی و نظامی رسیدگی می‌کردند.

۱۸۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۹۵ تاریخ ۱

خسرو انوشیروان یکی از پادشاهان مشهور ساسانی به‌شمار می‌رود. این پادشاه برای سامان بخشیدن به اوضاع کشور، اصلاحاتی را در زمینه اداری، نظامی و اقتصادی انجام داد.

تذکر: گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ به ترتیب از وقایع دوران حکومت قباد یکم، شاپور دوم و خسرو پرویز هستند.

۱۸۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۱۴ تاریخ ۱

درباره زنان و موقعیت و حقوق آنان در ایران باستان، مدارک و اطلاعات پراکنده‌ای وجود دارد که بیشتر مربوط به زنان طبقه اشراف و مقام‌های حکومتی است.

۱۸۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۹۳ تاریخ ۱

نظام حکومتی اشکانیان مجموعه‌ای از حکومت‌های نیمه مستقل بود که به حکومت مرکزی اشکانی، مالیات و نیروی نظامی می‌دادند. این نوع حکومت را ملوک‌طوایفی خوانده‌اند.

۱۸۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۴۲ تاریخ ۳

روس‌ها مناطق وسیعی از سرزمین‌های ایرانی در شرق دریای مازندران (خوارزم و ماوراءالنهر) را تسخیر و عهدنامه آخال (۱۲۹۹ ق/ ۱۸۸۱ م) را بر حکومت قاجار تحمیل کردند.

۱۸۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۳۲ و ۳۳ تاریخ ۳

آقامحمدخان نخست نواحی شمالی و مرکزی ایران را تصرف کرد و تهران را پایتخت خود قرار داد، سپس با غلبه بر لطفعلی‌خان زند و سرکوب طغیان حاکم گرجستان، در سال ۱۲۱۰ ق/ ۱۱۷۴ ش در تهران تاج‌گذاری کرد. آقامحمدخان پس از تاج‌گذاری به عزم برچیدن بساط حکومت جانشینان نادرشاه و دستیابی به غنایم و گنجینه جواهرات وی، راه خراسان را درپیش گرفت.

۱۸۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۷ تاریخ ۳

نادر بزرگان کشور، علما و سران ایل‌ها و طوایف را به شورای دشت مغان فراخواند و شرایطی را برای پذیرفتن سلطنت مطرح کرد که مهم‌ترین آن‌ها عبارت‌اند از: ۱- موروثی شدن سلطنت در خاندان او ۲- حمایت نکردن بزرگان و رؤسای طوایف از خاندان صفوی ۳- حل اختلافات مذهبی با دولت عثمانی

۱۹۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۵۱ تاریخ ۳

جنگ‌های استقلال آمریکا موجب افزایش تولید و صادرات پنبه از ایران به روسیه شد.

“جغرافیا”

۱۹۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۵۰ جغرافیای ایران

بررسی موارد نادرست:

(ب) کانون‌های فصلی، ذخیره برف خود را تا ابتدای ماه‌های گرم سال حفظ می‌کنند.

(د) مربوط به کانون‌های اتفاقی است.

(ه) با توجه به نقشه صفحه ۵۰، بیشتر کانون‌های آبگیر، سمت غرب ایران قرار دارند.

۱۹۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۶۰ و ۶۱ جغرافیای ایران

بررسی موارد نادرست:

(الف) نقشه پراکندگی جمعیت در جهان، پیوسته در حال تغییر است.

(ج) هرچه از سمت شرق به سمت غرب کشور پیش می‌رویم، تراکم جمعیت بیشتر می‌شود. (نقشه صفحه ۶۰)

۱۹۳- پاسخ: گزینه ۳

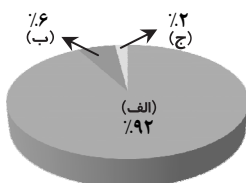
▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۴۷ جغرافیای ایران

درصد توزیع مصرف آب در ایران:

(الف) کشاورزی

(ب) مصارف شهری، روستایی

(ج) صنایع

$$\frac{92}{6} = 15$$

۱۹۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۶۳ جغرافیای ایران

میزان مرگ‌ومیر - میزان موالید (X)
کل جمعیت همان سال = رشد طبیعی جمعیت (به درصد)

$$\frac{2}{100} = \frac{x - 10,000}{29,500,000}$$

$$59,000,000 = 100(x - 10,000)$$

$$59,000,000 = 100x - 1,000,000$$

$$59,000,000 + 1,000,000 = 100x \Rightarrow x = 600,000$$

۱۹۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۴۹ جغرافیای ایران

۱۹۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۶۷ جغرافیای ایران

استان‌هایی که هم مهاجرپذیر و هم مهاجرفرست هستند:

۱) خراسان رضوی (۲) آذربایجان شرقی (۳) خوزستان (۴) اصفهان

۱۹۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۳۸ جغرافیا ۳

داده‌ها و اطلاعات دو مؤلفه دارند:

موقعیت جغرافیایی دارند (داده‌های مکانی) و دارای ویژگی‌هایی هستند. (داده‌های توصیفی)

۱۹۸- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۳۵ جغرافیا ۳

بررسی موارد نادرست:

الف) بنیاد مسکن از جمله نهادهایی بود که در سال ۱۳۵۸ با هدف تأمین مسکن محرومان، به‌ویژه روستاییان، تشکیل شد. تهیه و اجرای طرح‌های هادی روستایی از وظایف مهم بنیاد مسکن است.

ج) مربوط به طرح‌های هادی روستایی نیست.

۱۹۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۲۱ جغرافیا ۳

۲۰۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۳۹ جغرافیا ۳

جامعه‌شناسی

۲۰۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۵۷ و ۵۸ جامعه‌شناسی ۱

■ دادستان: اکتسابی، اجتماعی و متغیر است.

■ متولد کرمانشاه: انتسابی، فردی و ثابت است.

■ تنبلی: اکتسابی، فردی و متغیر است.

۲۰۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۶۰ و ۶۱ جامعه‌شناسی ۱

■ قسمت اول: تأثیر جهان طبیعی بر جهان نفسانی ← ترشح تیروئید سبب عصبانی شدن انسان

■ قسمت دوم: تأثیر جهان اجتماعی بر جهان نفسانی ← شکوفایی اخلاقیات توسط جهان اجتماعی

■ قسمت سوم: تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی ← شیوه زندگی متفاوت مردم در شرایط اقلیمی متفاوت

۲۰۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۶۱، ۶۴ و ۶۸ جامعه‌شناسی ۱

■ قسمت اول: در جامعه سرمایه‌داری، هویت افراد بیشتر به ثروت و توان اقتصادی آن‌ها وابسته است.

■ قسمت دوم: جامعه‌شناسان و انسان‌شناسان، درباره ابعاد اجتماعی هویت انسان‌ها بحث می‌کنند.

■ قسمت سوم: به فرایند مشارکت فرد در زندگی اجتماعی و مسیری که برای شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد طی می‌شود، جامعه‌پذیری یا فرهنگ‌پذیری می‌گویند.

۲۰۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۷۰ و ۷۱ جامعه‌شناسی ۱

۱) روش درونی کردن فرهنگ است.

■ قسمت اول: اقناع ۲) هرچه قدرت اقناع بیشتر باشد، افراد کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند.

۳) فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند، از قدرت اقناعی بیشتری برخوردارند.

۱) نقش مهم در فرایند جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی

۲) دارای آثار فردی و اجتماعی و نتایج معنوی و دنیوی بسیار

۳) روش‌های تبلیغی، تشویقی و تنبیهی

۴) در برخی سطوح، همگانی و در برخی سطوح، وظیفه سازمان‌های رسمی و حکومتی

۲۰۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۷۵ جامعه‌شناسی ۱

الف ← تحرک اجتماعی صعودی: کارمند اداره که مدیر می‌شود.

ب ← تحرک اجتماعی نزولی: مدیر اداره که عزل می‌شود.

ج ← تحرک اجتماعی افقی: کارمندی که از یک بخش به بخش دیگر منتقل می‌شود.

۲۰۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۷۷ و ۷۹ جامعه‌شناسی ۱

■ در یک جهان سکولار، هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی داشته باشد و فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار کند، منع می‌شوند.

■ در جامعه شکل گرفته بر اساس ارزش‌های نژادی، صرفاً برای یک نژاد خاص، امکان تحرک اجتماعی صعودی فراهم است مانند جامعه آپارتاید. (جدائزادی)

■ اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به‌دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود و اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی به‌همراه دارد.

۲۰۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۰ و ۱۱ جامعه‌شناسی ۳

■ قسمت اول: عبارت نادرست است و به این ترتیب درست می‌باشد. ← علوم طبیعی، با شناخت طبیعت و قوانین آن، به انسان قدرت پیش‌بینی حوادث طبیعی و پیشگیری از آن‌ها را می‌دهند.

■ قسمت سوم: عبارت نادرست است و به این ترتیب درست می‌باشد. ← به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌ها و سایر پدیده‌های اجتماعی و تنوع آن‌ها، پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.

سایر عبارات درست می‌باشند.

۲۰۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۰ و ۱۱ جامعه‌شناسی ۳

- فوائد علوم اجتماعی در مقایسه با علوم طبیعی
- (۱) شناخت پدیده‌های اجتماعی
 - (۲) پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده اجتماعی
 - (۳) کشف نظم و قواعد اجتماعی
 - (۴) توضیح تأثیر اجتماعات بر زندگی ما

■ نکته: در متن کتاب به دو نوع از فوائد علوم اجتماعی اشاره شده است. ابتدا به فوایدی که در مقایسه، مانند فوائد علوم طبیعی هستند و سپس به فوایدی که صرفاً مربوط به علوم اجتماعی است و علوم طبیعی آن فواید را ندارند.

گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ از جمله فوایدی هستند که صرفاً مختص به علوم اجتماعی هستند و گزینه ۴ از فوائد علوم اجتماعی در مقایسه با علوم طبیعی است.

۲۰۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۱۴، ۱۵ و ۱۶ جامعه‌شناسی ۳

گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ در رابطه با جامعه‌شناسی انتقادی نمی‌باشند.

مهم‌ترین هدف جامعه‌شناسی انتقادی، نقد وضعیت موجود جامعه برای رسیدن به یک وضعیت مطلوب‌تر است.

۲۱۰- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۱۷ جامعه‌شناسی ۳

■ رویکرد تفهیمی- تفسیری: تأکید بر تفسیر به معنای دست شستن از دانش مشترک و جهان‌شمول و بسنده کردن به دانش‌های فرهنگی و تاریخی خاص است.

■ رویکرد تبیینی تفهیمی: کشف معانی، تنها در صورتی که در قالب تبیین‌های تجربی بیان گردد، ارزش علمی دارد.

■ رویکرد تبیینی: چرایی به علت شکل‌گیری پدیده‌ها مربوط می‌شود و چگونگی به فرایند و روند پدیده‌ها توجه می‌کند.

۲۱۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۲۰ جامعه‌شناسی ۳

جامعه‌شناسان برای شناختن نظم، از امور آشنا و مأنوس (آشنایی‌زدایی) می‌کنند؛ یعنی از دید یک فرد غریبه به موضوعات آشنا و روزمره اطراف خود نگاه می‌کنند و در کنار بی‌نظمی، نظم را می‌شناسند.

۲۱۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۲۱ جامعه‌شناسی ۳

نظم اجتماعی باعث می‌شود که شما بدانید چه توقعات و انتظاراتی از دیگران داشته باشید و اتفاقات غیرمنتظره، شما را از همکاری با دیگران بازدارند.

۲۱۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۲۳ جامعه‌شناسی ۳

- ساختار اجتماعی
- (۱) ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی است.
 - (۲) چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف است.
 - (۳) در گروه‌های رسمی، مانند سازمان‌ها بهتر آن را می‌توان دید.

۲۱۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۲۴، ۲۵ و ۳۱ جامعه‌شناسی ۳

■ منظور از پویا بودن نظام اجتماعی این است که بخش‌های مختلف آن بر یکدیگر اثر می‌گذارند و از یکدیگر اثر می‌پذیرند.

■ گاهی تغییر در یک پدیده اجتماعی با تغییر در پدیده دیگر همراه است. این دو پدیده را هم تغییر می‌گویند.

■ جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، نظم اجتماعی را بیشتر بر اساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد و این روابط و مناسبات را مبتنی بر قرارداد، نفع، ترس و اجبار می‌داند. افراد جامعه بر اساس نوعی قرارداد، قواعد و مقرراتی را می‌پذیرند.

۲۱۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۲۷، ۲۸ و ۲۹ جامعه‌شناسی ۳

جامعه‌شناسان پوزیتیویست، جامعه را صرفاً یک پدیده پیچیده می‌دانستند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌دیدند. از نظر آن‌ها برخی از جوامع از برخی دیگر پیچیده‌ترند، در رفع نیازهای خود تواناترند و به همین دلیل پیشرفته‌ترند.

“منطق و فلسفه”

۲۱۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۲۳ و ۲۷ منطق

ممکن است در تعریف دو مفهوم متباین مانند «سگ» و «گربه» یک مفهوم مانند «حیوان» یا «جسم» یا «جوهر» تکرار شود. زیرا این مفاهیم با اینکه متباین هستند، اما جنس بعید و قریب مشترک دارند. اما فصل هر تعریفی مختص خود آن مفهوم است و در تعریف مفاهیم دیگر به کار نمی‌رود. پس آن مفهوم تکرار شده، جنس است که می‌تواند جنس قریب باشد یا جنس بعید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: عرض عام در تعریف منطقی به کار نمی‌رود.

گزینه ۲: شرح اسم تعریف منطقی نیست و صورت سوال گفته تعریف منطقی دو مفهوم.

گزینه ۴: تعریف ناقص از جنس بعید استفاده می‌کند؛ اما ممکن است جنس قریب دو مفهوم نیز یکسان باشد.

۲۱۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۲۳ و ۲۴ منطق

مفهوم «تلخ» نوعی کیفیت و از نوع کیفیت‌های چشیدنی است و مفهوم «خط» نوعی کمیت و از نوع کمیت پیوسته است. بنابراین جنس عالی «تلخ»، کیفیت است و جنس عالی «تلخ» کمیت. پس سلسله اجناس این دو با هم متفاوت است و هیچ جنس قریب یا بعید مشترکی ندارند. (رد گزینه‌های ۱ و ۲) در ضمن، مفهوم «جسم» نوعی جنس است و یک سلسله خاص را شروع می‌کند و از اساس با کمیت و کیفیت متفاوت است. (رد گزینه ۳)

۲۱۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۲۸ منطق

وقتی معنای یک مفهوم را نمی‌دانیم، باید اول از طریق شرح اسم یا شرح لفظ، معنای آن را بفهمیم و سپس به دنبال ارائه یک تعریف منطقی از آن‌ها باشیم. مفاهیمی مانند «سبب» و «توافرازنده» از آن دسته مفاهیمی هستند که اصلاً معنایشان را هم نمی‌دانیم. پس اول باید دید این کلمات یعنی چه و سپس ببینیم چه نوع مفهومی هستند.

تذکر: در صورت سؤال گفته این کلمات، مفاهیم هستند؛ پس حتماً دارای معنای شرح اسمی خواهند بود. پس از فهم معنای آن‌ها می‌شود بررسی کرد که آیا تعریف منطقی هم دارند یا خیر.

۲۱۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۸ منطق

همان طور که می دانیم، یکی از تفاوت های مفاهیم ذاتی از عرضی این است که تصور ذاتی مقدم بر تصور ذات یا ماهیت است؛ اما عرضی مؤخر از ذات یا ماهیت تصور می شود. بنابراین، تصور ذاتی، مقدم بر تصور عرضی می شود:
تصور ذاتی مقدم بر تصور ذات (نوع) مقدم بر تصور عرضی
حال می رویم سراغ گزینه ها:

گزینه ۱: فصل و جنس هر دو ذاتی هستند و نسبت به هم تقدمی ندارند؛ ولی با این حال، چون جنس مفهوم عام تری است، می تواند مقدم بر فصل تصور شود، نه برعکس.

گزینه ۲: عرض عام و خاص یک ماهیت، لزوماً نسبت به هم تقدمی ندارند.

گزینه ۳: فصل جزء مفاهیم ذاتی است و بر تصور عرض خاص تقدم دارد.

گزینه ۴: جنس به عنوان ذاتی، نسبت به نوع به عنوان ذات، تقدم دارد نه برعکس.

۲۲۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۲۷ منطق

هر تعریفی با استفاده از جنس بعید، ناقص و با استفاده از عرض خاص، رسمی می شود. مفاهیم «جسم» و «جوهر» برای «سیب»، جنس بعید هستند (رد گزینه های ۴ و ۲) و مفاهیم «مدیر» و «معلم» نیز عرض خاص انسان هستند. (رد گزینه های ۲ و ۳)

۲۲۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۲۸ منطق

ابتدا باید دقت کنیم که ما نباید دو دسته از مفاهیم را با هم اشتباه بگیریم: آن هایی که تعریف منطقی شان دشوار است اما به مرور می شود به تعریفشان دست یافت. مانند انسانیت و آزادی (رد گزینه ۱). دسته دوم مفاهیمی که نمی شود برایشان جنس و فصل منطقی تعیین کرد. مانند چیز، واحد، وجود، وجوب و امکان. این دسته دوم، تعریف منطقی ندارند؛ زیرا جنس و فصل منطقی ندارند. (رد گزینه های ۲ و ۳)

۲۲۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه های ۲۱ و ۲۲ منطق

عرض خاص مفهومی است که فقط مختص یک نوع باشد و هیچ نوع دیگری دارای آن مفهوم نباشد. مثل مفهوم «شاعر» که خاص انسان و هیچ نوع دیگری دارای آن نیست. (رد گزینه های ۳ و ۴). حال عرض خاص انسان، نسبت به جنس «انسان» یعنی «حیوان» را باید بررسی کنیم: اگر مفهومی برای انسان عرض خاص باشد، برای «حیوان» هم عرض خاصی است که فقط بعضی از مصادیق آن؛ یعنی انسان ها دارای آن هستند. پس عرض خاص «انسان» برای «حیوان» هم عرض خاص است (رد گزینه ۲). زیرا اگر بگوییم مفهومی برای «حیوان» عام است، یعنی مفاهیمی که «حیوان» نیستند نیز دارای آن هستند. در چنین حالتی، آن مفهوم برای انسان هم نمی تواند عرض خاص باشد.

۲۲۳- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۵۸ فلسفه یازدهم

«نمی دانم» سقراط در واقع آوای خویش شناسی و درس آگاه شدن از گوهر تابناک انسانیت را که در درون هر انسانی نهفته است، در تاریخ اندیشه بشر طنین انداز کرده است. «نمی دانم» سقراط، هرگز با «نمی دانم» سوفسطائیان قابل مقایسه نیست. «نمی دانم» سوفسطائیان در واقع معنایی جز «نمی توانم بدانم» در برنداشت.

۲۲۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه های ۳۶ و ۳۷ فلسفه یازدهم

به عقیده پروتاگوراس همه چیز نسبی و موقتی است و حقیقت به معنای دانشی پایدار و ثابت هرگز به دست نمی آید. شعار او این بود که: «انسان معیار همه چیز است!» یعنی چون همگان نمی توانند در هیچ اصل مشترکی به نام «حقیقت» به توافق برسند، پس حقیقت جنبه خصوصی و شخصی دارد و هر کس هر چه بیندارد و تخیل کند، برای او حقیقت است.

پروتاگوراس حقیقت را نسبی می داند. کسی که دروغ گفتن را عیب نمی داند و معتقد به نسبی بودن نظرات در مورد حقیقت اخلاق است، به نسبی گرایی پروتاگوراس شباهت دارد.

گزینه ۱: نسبی بودن سلیقه افراد را نشان می دهد.

گزینه ۲: شخصی بودن ادراک حسی را نشان می دهد.

گزینه ۴: تفاوت ادراک حسی انسان ها را نشان می دهد نه دیدگاه خاص پروتاگوراس را.

۲۲۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه های ۳۷ و ۳۸ فلسفه یازدهم

در گزینه ۲ مغالطه رخ داده؛ زیرا نمی توان گفت چیزی که در هیچ کجا محدود نمی شود، وجود ندارد. بلکه وجود دارد ولی وجود غیرمکانی دارد.

۲۲۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه های ۵۸ و ۵۹ فلسفه یازدهم

پروتاگوراس معتقد بود که شناخت نسبی است. در مقابل، سقراط برای رهایی از این نسبی گرایی، چیزها را دارای تعریف ثابت و یکسان برای همه انسان ها می دانست.

۲۲۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه های ۵۷ تا ۵۹ فلسفه یازدهم

نزد سقراط آگاهی به نادانی خود (خودآگاهی) مقدمه ای برای پیمودن راه شناخت صحیح است. این راه دشوار و هدف از آن رسیدن به تعاریفی ثابت از اشیاء است. تعاریف همان معیارهای شناخت و عمل هستند و کنار نهادن ادعای دانایی همان رسیدن به خودآگاهی مدنظر سقراط است.
گزینه های ۲ و ۳: تنها توضیحی درباره خودآگاهی در فلسفه سقراط هستند.

۲۲۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۲۰ فلسفه دوازدهم

حوزه اسکندریه تا زمانی که مصر مغلوب مسلمانان شد دایر بود.

۲۲۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه های ۳۸ و ۳۹ فلسفه دوازدهم

متکلمان ملاک نیازمندی معلول به علت را حدوث می دانند؛ زیرا معتقدند معلول زمانی نبوده و سپس موجود شده است. بنابراین عدمش بر وجودش تقدم داشته است. پس علت باید آن را به وجود آورده باشد.

۲۳۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه های ۲۹ و ۳۰ فلسفه دوازدهم

ذات همان چیستی و ماهیت است. وقتی از واقعیت یک ذات سخن می گوئیم، حتماً موضوع، ماهیت و محمول، وجود است.

۲۳۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ متوسط * صفحه‌های ۴۱ و ۴۲ فلسفه دوازدهم

بر اساس قاعدهٔ الواحد یا «سنخیت علت و معلول»، هر علتی فقط معلول خاصی را ایجاد می‌کند و هر معلولی، از علت خاصی ایجاد می‌شود. چون انسان فقط از انسان به وجود می‌آید، اگر فرض کنیم گل و لای علت پدید آمدن یک انسان شده است، سنخیت علت و معلول را نفی کرده‌ایم.

۲۳۲- پاسخ: گزینه ۴

▲ متوسط * صفحه ۳۷ فلسفه دوازدهم

در روابط علی و معلولی، برخلاف روابط دیگر، وجود رابطه فرع بر وجود دو طرف نیست، بلکه همان وجود دو طرف است. آتش علت دود، آهن‌ربا علت ربایش و خورشید علت نور است؛ اما بالا علت پایین نیست. یعنی رابطهٔ این دو فرع بر وجود یک چیز در بالا و یک چیز در پایین است تا این رابطه معنا پیدا کند.

۲۳۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ متوسط * صفحه‌های ۴۰ و ۴۱ فلسفه دوازدهم

هم علت تامه و هم علت ناقصه اگر نباشد، معلول نخواهد بود؛ پس هر دو شرط لازم‌اند. علت تامه اگر باشد، معلول هم موجود می‌شود؛ ولی علت ناقصه اگر باشد، لزوماً معلول موجود نمی‌شود (رد گزینه ۲). یعنی علت تامه شرط لازم و کافی است (رد گزینه ۴)؛ ولی علت ناقصه فقط شرط لازم است (رد گزینه ۳).

۲۳۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ متوسط * صفحه‌های ۴۳ و ۴۴ فلسفه دوازدهم

در عبارت «تا علت وجود پیدا نکند، معلول وجود پیدا نمی‌کند» واژه «تا» به معنای «مشروط بودن» وجود معلول به وجود علت است. حال گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم: گزینه ۱: به معنای «زمانی که» یا «همین که». پس مشروط نیست بلکه معنای زمانی دارد. گزینه ۲: به معنای «تا وقتی که». پس باز هم معنای زمانی دارد نه مشروط بودن. گزینه ۳: یک طرف گزاره مشروط به طرف دیگر است: «آشتی کردن» مشروط به «اصلاح شدن» است؛ اگر خودت را اصلاح نکنی، آشتی نمی‌کنم. گزینه ۴: «تا» به معنای «برای اینکه» است و یک طرف مشروط به طرف دیگر نیست.

۲۳۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ دشوار * صفحه ۴۲ فلسفه دوازدهم

در تقسیم کردن یک جسم مثل چوب، قطعات تقسیم‌شده نسبت به هم، رابطهٔ علت و معلول ندارند. بنابراین تسلسل علل نامتناهی محسوب نمی‌شوند (رد گزینه ۱). در مجموعهٔ اعداد طبیعی نیز رابطهٔ علی بین اعداد نیست (رد گزینه ۳). نسل‌های انسانی نیز اگرچه از پی یکدیگر می‌آیند؛ اما همه با هم موجود نیستند و یک تسلسل نامتناهی را نمی‌سازند. (رد گزینه ۴)

اما فرض مجموعه‌ای بی‌نهایت از چرخ دنده‌های متصل به هم که قرار باشد به خودی خود حرکت کنند، نمونه‌ای از تسلسل علل نامتناهی و محال است. زیرا هر چرخ‌دنده نسبت به چرخ‌دندهٔ قبلی، معلول و نسبت به چرخ‌دندهٔ بعدی علت است. بنابراین محال است که چنین مجموعه‌ای به خودی خود به حرکت درآید.

“ روان‌شناسی ”

۲۳۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۴۰ و ۴۲ روان‌شناسی

عوامل مؤثر بر رشد } (۱) عوامل زیستی، وراثتی، رشد
(۲) عوامل محیطی، یادگیری

وراثت به عنوان یک عامل زیستی مؤثر بر رشد شناخته شده است.

یادگیری یکی از مهم‌ترین عوامل محیطی است که روی تغییرات رشدی تأثیر به‌سزایی دارد.

۳۳۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۵۰ روان‌شناسی

یکی از ابتدایی‌ترین علائم رشد اجتماعی در کودکان، لبخند اجتماعی است که در حدود ۳-۲ ماهگی بروز می‌یابد.

ترس از غریبه نیز در ۸-۷ ماهگی رخ می‌دهد.

۲۳۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۶۹ روان‌شناسی

محرومیت حسی یعنی فرد در شرایطی قرار گیرد که هیچ‌یک از گیرنده‌های حسی مثل چشم، گوش و ... به وسیلهٔ محرک‌های بیرونی تحریک نشود.

۲۳۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۵۵ روان‌شناسی

پردازشگران به منظور تمرکز بیشتر، باید قدرت بازداری یا منع محرک‌های نامرتبط و بازایی پاسخ‌های آموخته‌شدهٔ مناسب را داشته باشند. این تحول در دورهٔ نوجوانی شکل می‌گیرد.

۲۴۰- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۵۶ روان‌شناسی

پیامد تغییرات شناختی	توصیه
حساسیت نسبت به انتقاد دیگران	بهتر است در حضور دیگران از نوجوانان عیب‌جویی نشود.
احساس منحصر به فرد بودن اغراق‌آمیز	باید ویژگی‌های منحصر به فرد نوجوانان را پذیرفت تا در زمان مناسب دیدگاه متعادل‌تری ایجاد شود.
آرمان‌گرایی و عیب‌جویی	باید به نوجوانان کمک کرد تا دریابند جوامع و افراد، آمیزه‌ای از محاسن و معایب هستند.
مشکل در تصمیم‌گیری روزمره	به جای نوجوانان تصمیم‌گیری نشود. تصمیم‌گیری کارآمد، الگوی تصمیم‌گیری نوجوانان باشد.

۲۴۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۵۶ روان‌شناسی

کودکان بر اساس پردازش ادراکی، یعنی ویژگی‌های حسی و فیزیکی عمل می‌کنند؛ مثلاً مفید بودن یک کالا را به اندازه و رنگ آن نسبت می‌دهند. در حالی که پردازش غالب نوجوانان، مفهومی است. نوجوانان فایده‌مندی یک کالا را بر اساس ماندگاری، کیفیت و ... می‌سنجند.

۲۴۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۷۳ و ۷۵ روان‌شناسی

فرایند انتخاب یک محرک از بین محرک‌های حسی مختلف را توجه می‌نامند. اگر توجه مداوم و پایدار باشد در آن صورت با تمرکز مواجه هستیم. بنابراین تمرکز بدون توجه امکان‌پذیر نیست و توجه لازمه تمرکز است.
خوگیری آفت تمرکز است نه آفت توجه. (رد گزینه ۱)
تمرکز به پردازش مداوم و پایدار گفته می‌شود نه پردازش در لحظه. (رد گزینه ۲)
توجه می‌تواند بدون تمرکز وجود داشته باشد. (رد گزینه ۴)

۲۴۳- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۷۶ روان‌شناسی

یکی از عوامل ایجاد خوگیری و عدم تمرکز «یکنواختی و ثبات نسبی» است.
وقتی موضوع مورد توجه همیشه به‌صورت یکنواخت ارائه شود، فرد به آن موضوع عادت می‌کند، در نتیجه ابعاد جدید آن را در نمی‌یابد. استفاده از رنگ‌های مختلف هنگام مطالعه و خط کشیدن روی واژگان مهم به‌وسیله برخی دانش‌آموزان، روش مفیدی برای خارج شدن از یکنواختی و ثبات و در نتیجه ایجاد تمرکز است.

۲۴۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۷۵ روان‌شناسی

در پدیده آماده‌سازی، ارائه پیشین محرک، دریافت بعدی را آسان می‌کند.
اگر قرار است صبح روز بعد کتابی را مطالعه کنید، اگر آن کتاب را بالای سر تان بگذارید و بخوابید، به هنگام صبح بهتر فرامی‌گیرید تا اینکه بخواهید دنبال کتاب بگردید. در این مثال، علت مطالعه تمرینش این بوده که شما از شب قبل آماده مطالعه شده‌اید.

۲۴۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۸۰ روان‌شناسی

انجام دادن هم‌زمان تکالیف، کارایی توجه را کاهش می‌دهد. در شرایطی که مجبور می‌شویم توجه‌مان را به چند بخش تقسیم کنیم، میزان شباهت، درجه دشواری و مهارت می‌تواند اثر منفی توجه تقسیم شده را کاهش دهد.

۲۴۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۴۷ روان‌شناسی

برخی از مهارت‌های حرکتی دوره کودکی به‌ترتیب عبارت‌اند از:

بالا نگه داشتن چانه و سینه	←	صفر تا ۲
غلت زدن	←	۵ تا ۲
نشستن با کمک	←	۶ تا ۳
نشستن مستقل	←	۸ تا ۵
ایستادن با کمک	←	۱۰ تا ۷
بلند شدن از وضعیت نشسته	←	۱۲ تا ۹
ایستادن مستقل	←	۱۴ تا ۱۱
راه رفتن مستقل	←	۱۵ تا ۱۲

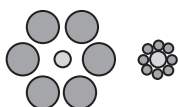
۲۴۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۸۳ و ۸۴ روان‌شناسی

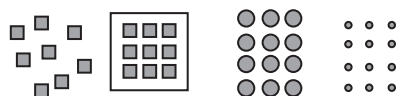
الف) تقارب: ما تمایل داریم اشیای ناقص را به‌صورت کامل ببینیم.

ب) اصل شکل و زمینه: ادراک یک شکل، تحت تأثیر زمینه آن شکل تغییر می‌کند. دو دایره وسط علی‌رغم اندازه یکسان در زمینه‌های مختلف به دو صورت متفاوت ادراک می‌شوند.

ج) مجاورت: وقتی چند شیء در کنار یکدیگر باشند، آن‌ها را به‌صورت یک گروه ادراک می‌کنیم.

۲۴۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۵۴ روان‌شناسی

تغییرات مربوط به جنس در نوجوانی:

ویژگی‌های اولیه: تغییراتی که به‌طور مستقیم بر توانایی تولیدمثل تأثیر می‌گذارند، مانند رشد اندام‌های تناسلی در هر دو جنس، تخمک‌گذاری در دخترها و اسپرم‌سازی در پسران.

ویژگی‌های ثانویه: تغییراتی که جزئی از علائم رشد و قابل رؤیت‌اند، مانند رویش موی صورت و بم شدن صدا در پسران و بزرگ شدن سینه و لگن خاصره در دختران.

۲۴۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۸۱ و ۸۲ روان‌شناسی

بسیاری از محرک‌های حسی در حد همان تحریک گیرنده‌های حسی باقی‌مانده و وارد فضای ادراکی ما نمی‌شوند. یعنی ممکن است چیزی وجود خارجی داشته باشد و ما آن را احساس کنیم، اما ادراک نکنیم. این یک فرایند طبیعی است و خطای ادراکی محسوب نمی‌شود. همین‌الان محرک‌هایی وجود دارند که شما آن‌ها را صرفاً احساس می‌کنید و تعبیر و تفسیر نمی‌کنید.

خطای ادراکی زمانی اتفاق می‌افتد که چیزی وجود خارجی نداشته باشد و احساس نشود، اما آن را ادراک کنید. (مانند مثلث‌های صفحه ۸۱ کتاب)

وجود خطاهای ادراکی نشانگر این است که آنچه را حس می‌کنیم الزاماً چیزی نیست که در ذهن خود ادراک می‌کنیم.

۲۵۰- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۷۷ روان‌شناسی

زمانی که جوان خارج ساعت ملاقات به درون بخش راه یافته، نگهبان نتوانسته محرک هدف را ردیابی کند و آن را از دست داده است ← از دست دادن محرک هدف (عدم ردیابی محرک حاضر)

ولی در موقع خروج جوان، نگهبان او را دیده و دستگیر کرده، یعنی محرک هدف را ردیابی کرده است. ← اصابت یا تصمیم درست (ردیابی محرک حاضر)